

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: Ing. A. Š.**, bytem „X“, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze 2, ul. Na Poříčním právu č. p. 376/1, PSČ 120 00, zastoupeného Mgr. Vlastimilem Škodou, advokátem se sídlem v Děčíně, ul. Řetězová 2, PSČ 405 01, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2010, č. j. 1102/SZ/2010-4,

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á**.
- II. V řízení o žalobě a kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2011, č. j. 78 Ad 8/2010 – 32, žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou soudu v zákonem stanovené lhůtě domáhala přezkoumání zákonnosti a následného zrušení rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 4. 6. 2010, č. j. 1102/SZ/2010-4, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Děčín, odbor sociálních věcí a zdravotnictví (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 15. 3. 2010, č. j. 12205/2010/DEC, jímž bylo rozhodnuto zastavit ode dne 1. 2. 2010 výplatu příspěvku na péči žalobkyni s odkazem na ust. § 14a odst. 1, § 26a a § 118 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“).

Na tomto místě soud podotýká, že v průběhu soudního řízení vedeného dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), počínaje dnem 1. 1. 2012 podle čl. VIII. bod 10 zák. č. 366/2011 Sb. přešla pravomoc z původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje na Ministerstvo práce a sociálních věcí k rozhodování o příspěvcích na péči. V další řízení počínaje dnem 1. 1. 2012 je tak nově v projednávané věci podle ust. § 69 s. ř. s. bez dalšího žalovaným Ministerstvo práce a

sociálních věcí, jenž zůstává zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Škodou, a nikoliv již Krajský úřad Ústeckého kraje, se kterým bylo doposavad jednáno.

Žalobkyně v žalobě uvedla, že v souvislosti s jejím zdravotním postižením jí byl přiznán v roce 2009 příspěvek na péči. Žalobou napadenému rozhodnutí předcházelo ještě rozhodnutí o pozastavení výplaty příspěvku na péči o její osobu, když žalobkyně oznámila, že dne 25. 1. 2010 nastoupila do ústavní péče Rehabilitačního ústavu Kladruby, přičemž do konce měsíce února 2010 správní orgán neobdržel sdělení o tom, že by byl tento pobyt ukončen. Proti rozhodnutí o pozastavení výplaty žalobkyně podala včasnou námitku, neboť toliko opomněla oznámit správnímu orgánu skutečnost, že sice z hlediska poskytování rehabilitační péče její pobyt v rehabilitačním ústavu od 25. 1. 2010 i nadále trvá, ale podstatnou skutečností je fakt, že péče tohoto zařízení ve smyslu ust. § 14a zákona o sociálních službách rozhodně netrvala ani po celý kalendářní měsíc únor 2010 a březen 2010, když v obou těchto měsících byla žalobkyně propouštěna do péče osoby, která o ni pečuje, a to nejméně po dobu 3 dnů v každém z těchto měsíců, s tím že přesné údaje o datech propuštění uvedla ve své námitce.

Žalobkyně byla přesvědčena, že její pobyt v rehabilitačním ústavu bude u tohoto zařízení správním orgánem ověřen a rozhodnutí o pozastavení výplaty příspěvku bude vzápětí vyhodnoceno jako nesprávné. Správní orgán si však ověřil pouze skutečnost, zda její pobyt v Rehabilitačním ústavu Kladruby trvá od 25. 1. 2010 i nadále, aniž by si nechal poskytnout i údaje o tom, zda byla žalobkyně z tohoto zařízení průběžně dočasně propouštěna na víkendy do domácí péče. Výsledkem proto byla pouze stručná informace rehabilitačního ústavu o tom, že její pobyt v tomto zařízení trvá od 25. 1. 2010 dosud, neboť rehabilitační ústav se nikterak nevyjádřil k jejímu propouštění na propustky, když na to nebyl dotazován.

Žalobkyně má za to, že ačkoliv rehabilitační ústav v době dotazu správního orgánu evidoval její pobyt jako trvajícím od 25. 1. 2010, který byl zatím ukončen ke dni 15. 4. 2010, není tato skutečnost pro posouzení otázky, zda jsou splněny podmínky pro zastavení výplaty příspěvku, rozhodná v situaci, kdy bude prokázáno, že zdravotní péče ústavní formou nebyla rehabilitačním ústavem poskytována rozhodně po celou dobu od 25. 1. 2010 do 15. 4. 2010 a kdy bude prokázáno, že pobyt žalobkyně v této době v dotyčném zařízení nebyl nepřetržitý. Z hlediska ust. § 14a zákona o sociálních službách je totiž zcela evidentní, že rozhodná není skutečnost, zda nemocnice či jiné zákonem uvedené zařízení vykazuje pro jiné účely pobyt oprávněné osoby formálně jako pobyt trvajícím od začátku tohoto pobytu do jeho formálního ukončení, aniž by byl pro tyto účely jakkoliv podstatný fakt, že v průběhu tohoto časového intervalu nebyla tímto zařízením zdravotní péče poskytována po celý kalendářní měsíc a rovněž že skutečný pobyt v tomto zařízení netrval po celý kalendářní měsíc. Ust. § 14a zákona o sociálních službách dle žalobkyně zřetelně akcentuje význam skutečného a nikoliv formálního výkonu péče o oprávněnou osobu v průběhu kalendářního měsíce a význam skutečného pobytu oprávněné osoby v průběhu kalendářního měsíce, jako hledisek pro určení, zda dojde k zastavení výplaty příspěvku či k obnovení výplaty příspěvku. Ze znění první věty ust. § 14a zákona o sociálních službách nepochybně vyplývá, že rozhodný je skutečný výkon péče zařízením o oprávněnou osobu po celý kalendářní měsíc. A ještě zřetelněji akcent na skutečný výkon ústavní zdravotní péče o oprávněnou osobu a akcent na skutečný pobyt oprávněné osoby v rozhodné době vyplývá z poslední věty ust. § 14a zákona o sociálních službách, ve které se konstatuje, že výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém pobyt oprávněné osoby ve zdravotnickém zařízení netrval po celý kalendářní měsíc.

Dle žalobkyně správní orgán prvého stupně svým formalistickým postupem, který neodpovídá smyslu právní úpravy uvedené v ust. § 14a zákona o sociálních službách, pochybil, když se při svém rozhodování spokojil s výše předestřenou stručnou informací Rehabilitačního ústavu Kladruby. V odvolacím řízení proto žádala, aby byla od rehabilitačního ústavu vyžádána podrobná informace o tom, zda žalobkyně byla v průběhu pobytu trvajícím od 25. 1. 2010 propuštěna dočasně do místa svého bydliště a kdy se tak přesně stalo. Vedle toho navrhovala, aby byly provedeny svědecké výslechy jejího manžela a Mgr. Ivy Jakubcové, která je osobou, jež péči o její osobu realizuje, přičemž těmito výslechy mělo být prokázáno, že žalobkyně v rehabilitačním ústavu nepobývala od 25. 1. 2010 nepřetržitě po celou dobu kalendářního měsíce února ani března 2010, neboť v každém z těchto měsíců byla propouštěna domů nejméně na dobu 3 dnů. A na podporu tohoto tvrzení žalovanému pak žalobkyně předložila ještě vyúčtování jejího pobytu v Rehabilitačním ústavu Kladruby, z něhož jsou jednotlivé termíny propustek patrné. Žalovaný však při svém rozhodování sice nepolemizoval se žalobkyní, že byla v únoru a březnu 2010 v domácí péči na tzv. propustky, nicméně ve svém zamítavém rozhodnutí dospěl k závěru, že do doby trvání ústavní péče v zařízeních ve smyslu ust. § 14a zákona o sociálních službách je třeba započítat také dobu, kdy osoba pobývá na tzv. propustce v domácím prostředí, protože v těchto případech není léčení ve zdravotnickém zařízení ukončeno.

Závěrem žalobkyně podotkla, že smyslem příspěvku na péči je poskytnout určitou peněžitou podporu osobě, jejíž zdravotní stav péči jiné osoby vyžaduje. Logické tedy je, že po dobu, kdy o takto postiženou nesoběstačnou osobu pečuje skutečně a nikoliv formálně zařízení ve smyslu ust. § 14a zákona o sociálních službách, neměla by být tato náhrada poskytována, když péče o nesoběstačnou osobu není vynakládána. To se však netýká doby, kdy nesoběstačná osoba je z péče takového zařízení dočasně propouštěna právě do péče pečující osoby. Pokud zákon přiznává nárok na příspěvek za celý kalendářní měsíc v případech, kdy péče byla osobě poskytována byť i jediný den kalendářního měsíce, je žalobkyně přesvědčena, rozhodnutí správních orgánů obou stupňů v jejím případě nemohou obstát.

Původní žalovaný prostřednictvím svého právního zástupce v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

K věci uvedl, že v průběhu řízení o zastavení výplaty příspěvku bylo ověřeno, že žalobkyně byla po celou dobu od 25. 1. 2010 do 15. 4. 2010 v ústavní péči Rehabilitačního ústavu Kladruby. Ústavní péče tedy trval po celou uvedenou dobu bez přerušení. Skutečnost, že v průběhu péče byla žalobkyně propouštěna na tzv. propustky, na tomto stavu nic nemění, neboť do doby trvání ústavní péče je třeba započítat také dobu, kdy léčená osoba pobývá na tzv. propustce v domácím prostředí, jelikož v těchto případech není léčení ve zdravotnickém zařízení ukončeno. Dále uvedl, že smyslem dotčené právní úpravy je zamezit duplicitnímu financování péče, která je při pobytu ve zdravotnickém zřízení hrazena z veřejného zdravotního pojištění a potřeby oprávněné osoby jsou uspokojeny jiným způsobem, než k jakému je určen příspěvek na péči.

V následně učiněné replice žalobkyně setrvala na všech svých žalobních tvrzeních. Dále podotkla, že v jejím případě možnost vracet se z ústavní péče rehabilitačního zařízení domů ke své rodině alespoň na víkendové pobyty nepředstavovala nijak bezvýznamnou okolnost. Její léčba, která pobytem v rehabilitačním ústavu v měsících leden až duben 2010, byla totiž pokračující léčbou závažných zdravotních postižení, které utrpěla v souvislosti s porodem mladšího syna již v březnu 2009. Její návštěvy rodiny byly činěny s úmyslem

vytvoření kompromisu mezi nutností realizovat léčbu a uspokojit intenzivní lidskou potřebu být ve styku s nejbližšími zejména s malými dětmi. Tyto návštěvy byly nepochybně spojeny se vznikem nákladů, a to nejen nákladů za dopravu z místa léčby do místa bydliště, nýbrž i nákladů, na jejichž náhradu je určen právě příspěvek na péči. Tyto náklady nutně vznikaly s ohledem na skutečnost, že byla na péči jiných osob odkázána v rodinném prostředí. Principiálně se žalobkyně tedy domáhá přiznání příspěvku za dobu, kdy náklady na péči o její osobu neneslo nějaké zdravotnické zařízení, nýbrž osoby pečující o žalobkyni v její domácnosti. Na podporu svého tvrzení o závažných zdravotních postiženích pak žalobkyně podrobně vylíčila dosavadní průběh své léčby, k čemuž doložila i lékařskou zprávou i potvrzeními.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., bez jednání, neboť žalobkyně i právní zástupce žalovaného s tímto postupem výslovně souhlasili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.

Na tomto místě soud považuje za potřebné zmínit, že v předmětné věci již jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 31. 5. 2011, č. j. 78 Ad 8/2010 – 32, kterým bylo pro nezákonnost zrušeno shora uvedené rozhodnutí původního žalovaného a rozhodnutí Magistrátu města Děčín, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 15. 3. 2010, čj. 12205/2010/DEC a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení a o vrácení soudního poplatku.

Krajský soud v odůvodnění právě citovaného zrušujícího rozsudku uvedl, že z právní úpravy (§ 14a a § 7 zákona o sociálních službách) nepochybně plyne, že po dobu, kdy o osobu splňující podmínky vzniku nároku na příspěvek na péči, pečuje zdravotnické zařízení ve smyslu zákona o sociálních službách, neměl by být příspěvek na péči oprávněné osobě již poskytován, jelikož péče o tuto osobu není jinou fyzickou osobou poskytována, péči již zajišťuje zdravotnické zařízení. Podle názoru krajského soudu poskytování péče o osobu oprávněnou ať již ze strany zdravotnického zařízení či jiné fyzické osoby je třeba vyhodnocovat z hlediska jejího skutečného naplnění v reálném životě, tj. rozhodující je kritérium fakticity poskytované péče, a nikoliv z hlediska formálního, kdy by se jen přihlíželo k tomu, zda oprávněná osoba je či není evidována v péči nějakého zdravotnického zařízení bez ohledu na skutečný průběh této hospitalizace. Zákonodárcův akcent na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku je zřejmě patrný z § 14a věta první zákona o sociálních službách, která hovoří o tom, že příspěvek na péči se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče formou ústavní péče. Dále zákonodárcův akcent na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku dle krajského soudu nepochybně vyplývá i z § 14a věta druhá zákona o sociálních službách, kde je pojednáno o naplnění podmínek celého kalendářního měsíce, a to v tom směru, že tato podmínka není splněna, pokud k přijetí do zdravotnického zařízení došlo první den v

kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Konečně, akcent zákonodárce na fakticitu poskytované péče při výplatě příspěvku dle krajského soudu zřetelně vyplývá i ze skutečnosti, že zákonodárce přiznává nárok na příspěvek na péči za celý kalendářní měsíc v plné výši, a nikoli jen v alikvotní výši i v případech, kdy péče oprávněné osobě byla poskytována jinou fyzickou osobou, byť i pouze jen jeden den v kalendářním měsíci, jak je patrné z § 14a věta čtvrtá zákona o sociálních službách.

Krajský soud v odůvodnění výše citovaného zrušujícího rozsudku uzavřel, že oba správní orgány pochybily, když zaujaly názor, že v případě žalobkyně je třeba vycházet z formální evidence Rehabilitačního ústavu Kladruby o hospitalizaci žalobkyně v tomto zdravotnickém zařízení bez ohledu na skutečný pobyt žalobkyně v tomto zařízení a tedy bez ohledu na rozsah skutečně poskytované péče o její osobu tímto zdravotnickým zařízením. Krajský soud se tedy neztotožnil se závěrem správních orgánů, že do doby trvání ústavní péče ve zdravotnickém zařízení z hlediska výplaty příspěvku na péči je nutno započítat i dobu, kdy oprávněná osoba pobývá na propustce v domácí péči. Je sice pravda, že v daném případě léčba žalobkyně v rehabilitačním ústavu, zahájená 25. 1. 2010, trvala i v měsících únoru a březnu 2010, když během této doby nedošlo k jejímu ukončení, nicméně v předmětné věci má význam pro výplatu příspěvku na péči skutečnost, že během tohoto období, a to alespoň jeden den v každém kalendářním měsíci, byla žalobkyni poskytována pomoc ze strany jiné fyzické osoby během jejího pobytu na propustky z rehabilitačního zařízení, v místě jejího bydliště. Pokud žalobkyně pobývala v průběhu své léčby v rehabilitačním zařízení i nějaké období v domácím prostředí na propustky, nepochybně jí vznikly náklady spojené s péčí o její osobu při tomto pobytu, které by měly být hrazeny právě z příspěvku na péči.

Nejvyšší správní soud se však ve svém rozsudku ze dne 23. 11. 2011, č. j. 3 Ads 145/2011 - 54, vydaném ke kasační stížnosti původního žalovaného, se shora předestřeným náhledem na předmětný případ neztotožnil, rozsudek krajského soudu ze dne 31. 5. 2011 ve všech jeho výrocích zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 11. 2011 konstatoval, že na rozdíl od krajského soudu, Nejvyšší správní soud neklade důraz na fakticitu poskytované péče o toho, kdo pobírá příspěvek na péči. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Podle § 19 odst. 1 tohoto zákona je příjemcem příspěvku oprávněná osoba (s výjimkami stanovenými v § 19 odst. 2 a v § 20 tohoto zákona). Závislost na pomoci jiné osoby je podmínkou pro přiznání nároku; jinak je ovšem zcela v dispozici oprávněné osoby, jak s příspěvkem na péči naloží. Podle názoru Nejvyššího správního soudu právně relevantní skutečností je pouze propuštění oprávněné osoby z ústavu; jinak vyjádřeno, skutečnost, že v průběhu pobytu v ústavu byla oprávněná osoba propuštěna na propustku do domácí péče, aniž by byla propuštěna z ústavu, znamená, že byla splněna podmínka § 14a odst. 1 věta první. Opačný názor by mj. též znamenal, že oprávněná osoba by obdržela za totéž období dvojí plnění – jednak příspěvek na péči, jednak zdravotní péči formou ústavní v odborném léčebném ústavu. Takový výklad by byl nepochybně v rozporu s úmyslem zákonodárce.

Na tomto místě krajský soud podotýká, že v novém soudním řízení správním je zdejší krajský soud podle ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. bez dalšího vázán shora uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu v jeho rozsudku ze dne 23. 11. 2011. Na této skutečnosti nic nemůže zvrátit ani to, že po vydání dotyčného rozsudku Nejvyššího správního

soudu ze dne 23. 11. 2011 krajský soud obdržel od žalobkyně podání ze dne 8. 1. 2012, v němž žalobkyně mj. vyslovila kategorický nesouhlas s vyhodnocením předmětné věci ze strany Nejvyššího správního soudu. Se svým kategorickým nesouhlasem na výklad dotyčné problematiky ze strany Nejvyššího správního soudu se žalobkyně případně může obrátit na Ústavní soud, nikoliv na krajský soud, který je nucen respektovat dikci ust. § 110 odst. 3 s. ř. s.

Respektujíc výše nastíněný závěr Nejvyššího správního soudu o tom, že pro předmětný případ je právně relevantní skutečností pouze propuštění oprávněné osoby z ústavu a tedy skutečnost, že v průběhu pobytu v ústavu byla oprávněná osoba propuštěna „jen“ na propustku do domácí péče, aniž by byla propuštěna z ústavu, znamená, že byla splněna podmínka § 14a odst. 1 věta první zákona o sociálních službách, krajskému soudu nezbylo nic jiného než žalobu pro nedůvodnost zamítnout s odkazem na ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, když původní žalovaný svým rozhodnutím správně potvrdil prvoinstanční rozhodnutí, a proto ji ve výroku rozsudku ad I. podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Ve výroku rozsudku ad II. pak soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 a také ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o žalobě tak i kasační stížnosti, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované straně, která sice prostřednictvím svého právního zástupce náhradu nákladů řízení požadovala, tato náhrada ze zákona nepřisluší s ohledem na předmět řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 31. ledna 2012

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

Iva Tovarová